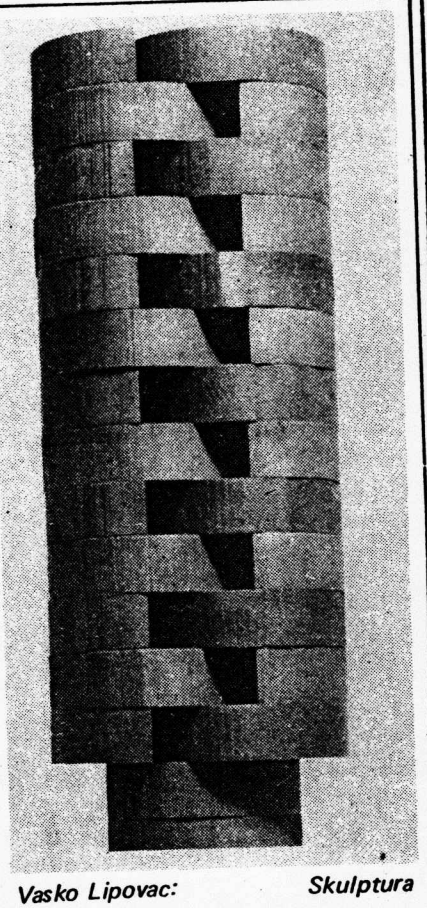
NA MARGINAMA „PRIJEDLOZI PROSTORU" VASKA LIPOVCA

Misao prostora

Razloge misli treba naći u postojanju, u smislu akta, u igri i oslobađanju.

Misao dominira izlošcima, objektima, skulpturama (nazovite ih tako ili nekako drugačije) Vaska Lipovca. Ona je motiv, dijaloška forma, stvaralački akt u „prijedlozima prostoru". Ona zaokuplja, provocira i uznemiruje, izaziva i oplemenjuje. Ona jednostavno postoji za sebe formirana oblikom i sredinom, izazvana odnosom predmeta, harmonijom materijala. Sadržana je u pokretu, najavljuje se u asocijaciji.

Ili je to igra, razgovor, ozbiljan po poruci, neobavezan oblikom. Igra kao kugla, kao boja, kao slaganje priča, mozaik sjećanja, u potki — egzistencija. Zbog toga svojom sadržinom ona ne ostaje na razini izgleda, ona se uspinje i narasta do čina ozbiljnog, do omjera svakodnevice — stubišta, nebodera, fontane. Ima pretenziju da živi gonjena smislom vlastitog motiva.

Vasko Lipovac: Skulptura

I misao i igra jedno su od dohvatišta stvaralačkog akta. Jednostavno, objekti Vaska Lipovca nude se izvornošću misaonog poteksta, živošću igre, oni se kreću prostorom osovljene snagom i raznovrsnošću svoje sadržine, funkcionalne i upotrebne. One su dio intimiteta s police, iz ugla, iz hodnika, možda i sna i prošlosti, dio monumenta i vertikala što se uzdižu iznad ulica i uopće urbanih sredina.

„Prijedlozi prostoru", su i način govorenja o onome što nas zaokuplja, za čim tragamo (zar nisu mornari i kapetani doziv nekih prostora djetinjstva ili možda mnogo širi pogledi i smislovi življenja, možda, pak, ironija, mentalitet), izgubljene iluzije i igre, vatromet ispitivanja i rješenja prostora. Na drugoj strani je, pak, iskazivanje kreativne ličnosti koja otkriva taj svijet misli.

Koji je smisao takve igre linija, volumena što nastaju neočekivanim obrtima u pokretima forme?

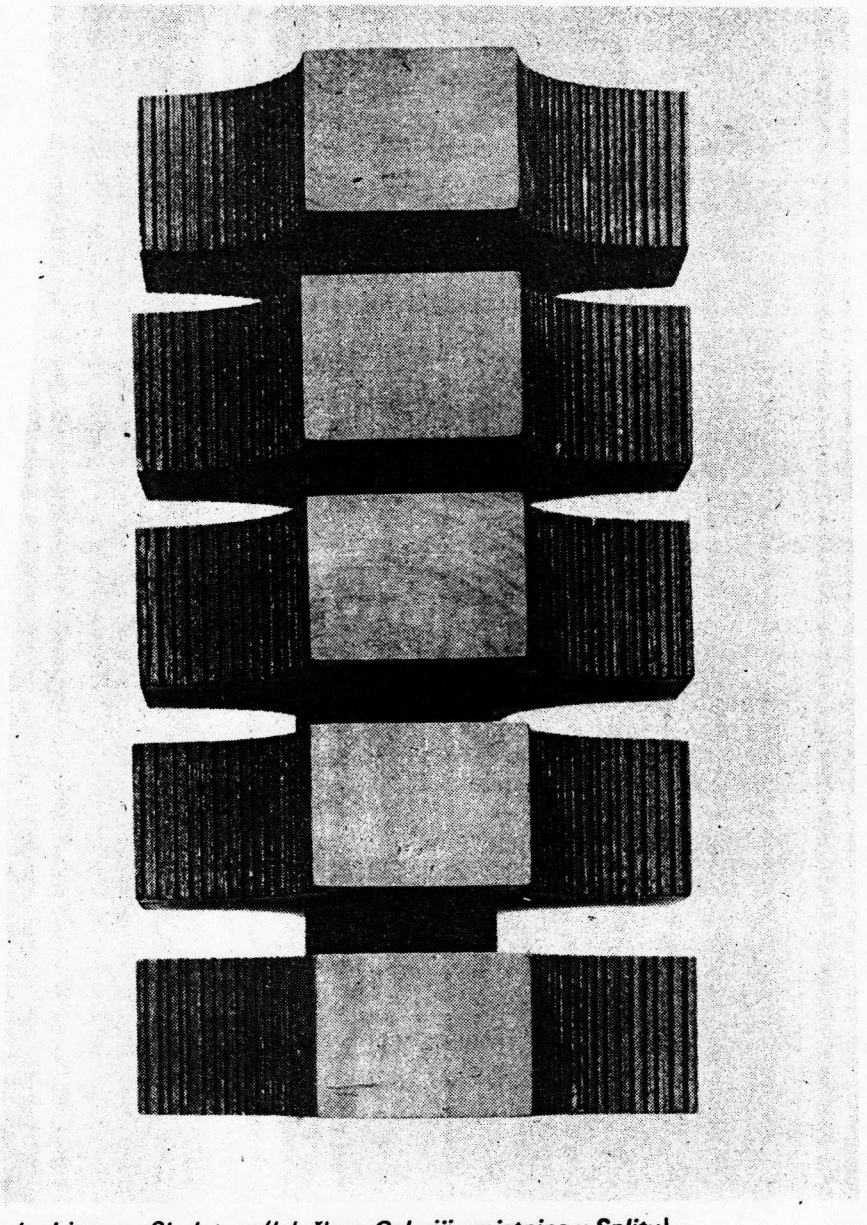
Očovječiti prostor. Upravo vratiti ga čovjeku. Dva elementa u stvaralaštvu Vaska Lipovca: čovjek i prostor. I mnogo je do sada rečeno o ovom drugom činiocu kao temeljnoj bitnosti ove umjetnosti. U stvari Lipovac tragajući za prostorom otvara mogućnost komuniciranja s njim, stvaralačkom intencijom daje mu određenost, otkriva čovjekovo postojanje, stvaralačko. To je ona okosnica dominantna u iskazu umjetnika, koja daje smisao i predočenoj formi i prijedlozima. Ne mora to baš biti vezano uz funkciju, upotrebnost — nastajanje kao svrha življenja.

Dakle, prostor uvijek očekuje ideju (u stvari čovjeka), rastvara volumene, podatljivo nudi poticaj. Lipovac ne očekuje i ne traži da se prihvati ona ideja koja je uočljiva koju je on iznio, u igri i razmišljanju, stvaranju — ako se prihvati jedna od mogućnosti koje nastaju razlogom je zadovoljstva. Jer on u svom ateljeu, pa i na izložbi, razmišlja o prostorima i o čovjeku, jer pokušava prodrijeti u nutrine tih određenja. Istodobno svaki je prostor i određeni zadatak, za poruku i napor, rješenje. Intervencija u tim rasponima i odnosima dio je ljudske potrebe, potekst aktivnosti.

Sve te skice, objekti, ljudske figure, kugle, fragmenti i elementi, u početku svedeni na stilizaciju, u izgledu nemaju dodira za realnošću, u susretu s prostorom egzistiraju kao njegov dio ili on sam. Kod Lipovca je naglašena ritmika izričaja, odnosa pojedinih elemenata, koja teži svom oživotvorenju — čovjeku, kreativnom biću.

M. PRELAS

1977.

sko Lipovac: Skulptura (Izložba u Galeriji umjetnina u Splitu)